

ПРО ПРОГРАМУ ERASMUS +

ЕРАЗМУС+ – це програма Європейського Союзу на період 2014–2020 рр., яка підтримує проекти співпраці, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. Разом з понад 150 країнами світу Україна є однією з країн-партнерів (Partner Countries) Програми Еразмус+. Країнами-членами Програми (Programme Countries) є 28 держав-членів ЄС; країни Економічного Союзу: Ісландія, Норвегія, Ліхтенштейн; країни-кандидати: Туреччина, Північна Македонія та Сербія (з 2018 р.). Бюджет програми на 2014–2020 рр. становив 14,7 млрд євро. Про новий етап Програми ЄС Еразмус+ 2021–2027 рр. – [за посиланням тут](#).

Особливості статусів країни-члена та партнера Програми ЄС Еразмус+ – оновлено [двома мовами](#) – [тут](#), попередня версія українською – [детально тут](#).

Керівництво до програми Еразмус+ [англійською мовою](#) – [тут](#), [переклад українською мовою \(1 версія 2020 р.\)](#).

У другій версії Керівництва є доповнення стосовно участі Великої Британії: [the Erasmus+ Programme Guide \(version 2 of 26/02/2020\), incorporating the corrigendum of 26/02/2020 is an integral part of the 2020 Erasmus+ Call for Proposals and its corrigendum, published on 26/02/2020](#).

У третій версії додано два нові конкурси напряму [Стратегічні партнерства у відповідь викликам COVID-19](#) - [тут](#). [Переклад українською мовою](#) - [тут](#).

Додатково було відкрито **три конкурси: напрям КА 3 - підтримка реформ**, у яких країни-партнери програми Еразмус+ можуть бути асоційованими партнерами, тобто користуватися розробленими матеріалами, мати ролі щодо розповсюдження інформації та інші, проте не отримувати кошти ЄС – [детальніше тут](#).

Брошура про можливості програм ЄС ERASMUS+, ETWINNING PLUS чи HORIZON2020 – [завантажити](#).

Як [зареєструвати організацію та подати проектну заявку](#) – [кроки і документи тут \(укр. мовою\)](#) та запис [відеопрезентації](#) – [за посиланням](#).

Деталі про конкурси для централізованих конкурсів: Проекти Спільних магістерських програм Еразмус Мундус; Розвиток потенціалу вищої освіти, Жан Моне, Альянси знань, Спорт – на сайті ЕАСЕА [за посиланням тут](#) і для децентралізованих конкурсів: Міжнародна кредитна мобільність, Стратегічні партнерства з освіти та молоді, Мобільність молоді – на сайтах Національних [агентств Еразмус+ тут](#).

КОРИСНІ МАТЕРІАЛИ щодо запровадження Програми в Україні:

- Erasmus+ Regulation: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1288&qid=1395671967554>;
- [Європейський інструмент сусідства \(European Neighbourhood Instrument\) Східне партнерство \(Eastern Partnership\)](#);
- [Багаторічна індикативна програма регіонального співробітництва на 2014 - 2017 рр. \(Programming of the European Neighbourhood Instrument \(ENI\) - 2014-2020, Regional East Strategy Paper \(2014-2020\) and Multiannual Indicative Programme \(2014-2017\)\)](#);
- Новий інструмент на 2021–2027 рр. – Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI) – [за посиланням](#);
- [Рамкова угода між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств, ратифікована Верховною Радою України Законом у 2008 році](#);
- [Угода про асоціацію між ЄС та Україною](#).

ЕРАЗМУС+: чому новий підхід?

Освіта, навчання та молодь: середовище, яке змінюється

- глибока економічна криза та високий рівень безробіття серед молоді;
- вакансії існують, але так само існує брак навичок і низька здатність випускників до працевлаштування;
- зростаючі вимоги до висококваліфікованої роботи;
- глобальне конкурентне змагання за таланти: інтернаціоналізація освіти;

- надзвичайне розширення пропозицій щодо навчання та навчального потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій;
- взаємодоповнюваність між офіційним, інформальним і неформальним навчанням;
- потреба в тісніших зв'язках із світовим ринком праці.

ЕРАЗМУС+: новий підхід

Нам потрібні:

- тісніші зв'язки між програмою та стратегічними цілями;
- більша синергія та взаємодія між офіційним, інформальним і неформальним навчанням;
- більше міжсекторальних партнерств із ринком праці;
- модернізована, спрощена архітектура;
- більший фокус на додану вартість ЄС.

Зв'язок зі стратегічними цілями:

- цілі «Європи – 2020»: збільшення здобувачів вищої освіти з 32 до 40 % та зменшення частки тих, хто завчасно залишає школу, з 14 до менше ніж 10 %;
- «Стратегія в галузі освіти та професійної підготовки – 2020»;
- Оновлена рамкова програма європейської співпраці у сфері молодіжної політики (2010–2018 рр.);
- Європейська ініціатива щодо спорту / Робочий план ЄС у галузі спорту;
- посилення міжнародного виміру, зокрема у вищій освіті й у сфері молодіжної політики;
- більше можливостей для студентів закладів професійно-технічної та вищої освіти щодо вдосконалення їхньої здатності до працевлаштування через стажування;
- поліпшення якості в усіх секторах шляхом запровадження мобільності персоналу та стратегічних партнерств;
- значна увага до міжгалузевих стратегічних партнерств і проектів з інформаційно-комунікаційних технологій;

- нові інноваційні заходи з поліпшення здатності до працевлаштування та підприємництва (Альянси знань і Альянси галузевих кваліфікацій);
- нові підходи до впровадження реформ (Перспективні ініціативи).

Що нового?

Єдина інтегрована програма:

- охоплює всі сектори – освіту, підготовку та молодіжну політику, додано сектор спорту;
- інтегрує сім існуючих програм у єдину узгоджену структуру;
- Намагається досягнути більшого системного впливу.

Істотні спрощення:

- менше конкурсів і значне зменшення кількості напрямів;
- програма більш дружня для користувача, простіша для навігації;
- спрощений фінансовий менеджмент.

Значне збільшення бюджету:

- збільшення на 40 %, що поширюється на всі сектори;
- додаткове фінансування від інструментів зовнішніх дій на підтримку міжнародного виміру вищої освіти.

КА 1: Мобільність студентів вищої освіти

Вищі навчальні заклади з країн-партнерів, у тому числі з України, можуть бути партнерами університетів з Європи для організації проектів щодо мобільності студентів.

Організація проектів з [Академічної мобільності та Спільних магістерських програм вищими навчальними закладами](#).

Основна мета – надати більше кращих можливостей для розвитку навичок і компетентностей у студентів, залучити найкращі таланти з-за кордону.

Основні види діяльності за напрямом:

– **кредитна мобільність**, у тому числі **навчання** в університетах за обміном і **стажування** – практика в компаніях за кордоном; мобільність для студентів відкрита для країн-партнерів в обох напрямках (**НОВЕ**);

– **ступенева мобільність**: зразкові спільні магістерські програми, пропоновані університетами Європи та, у деяких випадках, країн-партнерів, що приваблюють найкращих студентів з усього світу;

– **гарантії студентських позик (НОВЕ)**: посилення мобільності студентів магістратури в Європі (тільки для ЄС).

Для отримання стипендій студенти подають заявки на участь у конкурсах безпосередньо до вищих навчальних закладів (Міжнародна кредитна мобільність (ICM) на основі міжінституційних угод або/чи партнерств (ступенева мобільність – Erasmus Mundus Joint Master Degrees), так само як і представники інших країн; обмежень немає. Привілеїв чи обмежень немає для жодної країни світу.

Партнерами можуть бути вищі навчальні заклади (для навчання) та інші організації, які готові приймати студентів на практику.

Презентація для охочих отримати стипендії для навчання, освіти за спільними магістерськими програмами (Erasmus Mundus Joint Master Degrees); **стажування, студентських обмінів і професійного розвитку (International Credit Mobility)**.

КА 1: Мобільність працівників у вищій освіті

Вищі навчальні заклади з країн-партнерів, у тому числі з України, можуть бути партнерами університетів з Європи для організації проектів щодо мобільності викладачів і адміністративного персоналу.

Організація проектів Академічної мобільності та Спільних магістерських програм вищими навчальними закладами: <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka1-navchalna-mobilnist/konkursy.html>

Основна мета – надати більше кращих можливостей для підвищення якості викладання та навчання.

Основні види діяльності за напрямом:

– **викладання** (викладацьке відрядження): розроблення інноваційних методів викладання; мобільність відкрита для країн-партнерів в обох напрямках (НОВЕ);

– **професійний розвиток**: удосконалення навичок і компетентностей у викладацького складу й адміністративного персоналу; відкритий для країн-партнерів в обох напрямках (НОВЕ).

– **запрошення працівників підприємств**: з метою підвищення актуальності навчальних програм.

Для отримання стипендій на викладання, підвищення кваліфікації чи стажування викладачі подають заявки на участь у конкурсах безпосередньо до свого вищого навчального закладу (кредитна мобільність) на основі міжінституційних угод, та/або до партнерств (ступенева мобільність), так само як і представники інших країн, обмежень немає. Привілеїв та/або обмежень немає для жодної країни світу.

Презентація для викладачів і адміністративного персоналу, які бажають отримати стипендії для стажування, викладання, підвищення кваліфікації та професійного розвитку: <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka1-navchalna-mobilnist/indyvidualni-hranty.html>.

КА 2: Співпраця для інновацій

Стратегічне партнерство

Основна мета – зміцнення співпраці між ВНЗ та ключовими стейкхолдерами (підприємствами, науково-дослідними установами, соціальними партнерами, місцевими/регіональними органами влади, іншими організаціями в галузі освіти, професійної підготовки або молодіжної політики) заради сприяння якості та інноваціям у вищій освіті

Основні види діяльності за напрямом:

– розроблення, тестування, запровадження нових спільних навчальних планів і програм, спільних модулів, інтенсивних програм навчання;

– розвиток співпраці з підприємствами в рамках проектів для вивчення прикладів з реального життя;

- використання потенціалу відкритих освітніх ресурсів, спільного (колективного) та персоналізованого навчання;
- інтеграція різноманітних форм і методів навчання (дистанційного, заочного, модульного).

Участь країн-партнерів, у тому числі України, можлива як партнера за умови унікального досвіду й обґрунтованої доданої вартості участі в такому партнерстві.

Партнерами можуть бути вищі навчальні заклади та інші організації (органи влади, громадські організації, підприємства тощо).

Деталі: <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka2-proekty-spivpratsi/stratehichni-partnerstva.html>.

Альянси знань

Основна мета – посилити структуровану і довготермінову співпрацю між ВНЗ і підприємствами для пошуку інноваційних шляхів вироблення і поширення знань у проектах, націлених на результат, зокрема в новітніх галузях.

Основні види діяльності за напрямом:

- розроблення нових мультидисциплінарних навчальних планів, що відповідають потребам бізнесу;
- стимулювання розвитку в студентів, викладачів і працівників компаній підприємницького способу мислення;
- сприяння обміну, поширенню та спільному створенню нових знань за участю ВНЗ і підприємств.

Участь країн-партнерів, у тому числі України, можлива як партнера за умови унікального досвіду й обґрунтованої доданої вартості участі в такому альянсі.

Партнерами можуть бути вищі навчальні заклади та інші організації (органи влади, громадські організації, підприємства тощо).

Деталі: <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka2-proekty-spivpratsi/aliansy-znan.html>.

Розвиток потенціалу вищої освіти (ex-TEMPUS)

Основні види діяльності за напрямом:

Два типи проєктів співпраці держав-членів ЄС, інших європейських держав, країн-кандидатів (усього 34) з країнами-сусідами, Росією, країнами Азії, Латинської Америки, Африки, Карибського басейну і Тихоокеанського регіону (близько 150 країн-партнерів):

Спільні проєкти: нові навчальні плани та програми, методологія викладання і навчання, розвиток (підвищення кваліфікації) персоналу, забезпечення якості, урядування, інструменти Болонського процесу.

Структурні проєкти: реформи на національному рівні за участю органів влади в країнах-партнерах (модернізація освітньої політики, заходи із запровадження Болонського процесу, урядування та менеджмент у системі вищої освіти).

Додатковий компонент мобільності в обох напрямках – з ЄС і до ЄС – для країн Європейської політики сусідства та країн-кандидатів (які не мають Національних агентств): для студентів і працівників; ті самі правила, що й для кредитної мобільності (максимум 12 місяців).

Україна є повноправним учасником напряму та може як ініціювати проєкти і бути **координатором-заявником**, так і бути рівноправним **партнером** проєктів.

Партнерами можуть бути вищі навчальні заклади та інші організації (органи влади, громадські організації, підприємства тощо)

Деталі: <http://www.erasmusplus.org.ua/erasmus/ka2-proekty-spivpratsi/rozvytok-potentsialu-ex-tempus.html>.

КА 3: Підтримка реформ

Основна мета – підтримка напрацювань/розробок ЄС у сфері освітньої політики для досягнення кращого системного впливу.

Основні види діяльності за напрямом:

– підтримка Відкритого методу координації, порядок денний з модернізації вищої освіти, Болонський процес;

- розвиток і запровадження інструментів прозорості ЄС (ЄКТС тощо);
- визнання кваліфікацій (NARIC – Національний інформаційний центр офіційного визнання свідоцтв про освіту);
- мережа експертів з реформування вищої освіти у країнах-сусідах та країнах-кандидатах: <http://www.erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here.html>;
- міжнародний діалог щодо освітньої політики;
- Всесвітня асоціація випускників;
- міжнародна привабливість і пропагування.

У рамках цього напрямку в Україні запроваджують проект: Національна команда експертів з модернізації вищої освіти (HERE): <http://www.erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here.html>.

Напрямок Жан Моне

Мета напрямку – активізувати євроінтеграційний дискурс, сприяти досконалості євроінтеграційних студій, залучати вищі навчальні заклади до дослідження євроінтеграційних процесів та поширення ідей Об'єднаної Європи.

Основні види діяльності за напрямом:

- викладання і дослідження («Кафедри», «Модулі», «Центри досконалості»);
- дебати між представниками науково-педагогічних кіл та академічні обміни («Мережі» та «Проекти»);
- підтримка діяльності організацій і асоціацій;
- надання операційних грантів окремим закладам.

За напрямом діяльності викладання і дослідження підтримку надають на:

- модулі – розроблення та викладання курсів, навчальних програм, присвячених ЄС та євроінтеграційній тематиці, обсягом не менше 40 год, із подальшим включенням до навчальних планів і програм;

– кафедри – викладацькі ставки обсягом не менше 90 год для викладачів, науковців, які спеціалізуються на європейських студіях; розроблення нових та оновлення існуючих курсів євроінтеграційної тематики; наукові розвідки, керівництво дослідницькими проектами з євроінтеграційної тематики;

– центри досконалості – заснування та підтримка діяльності ресурсних центрів, утворених на базі університетів, із залученням асоціацій, мереж, фахових спільнот, для заохочення їх до проведення міждисциплінарних досліджень з питань європейської інтеграції та поширення результатів діяльності через медіаресурси та комунікативно-інформаційні заходи.

За напрямом діяльності «дебати й обміни» підтримку надають на:

– мережі – сприяння співробітництву міжнаціональних дослідницьких колективів (участь мінімум п'яти різних країн), стимулювання академічної полеміки та міждисциплінарних досліджень, поширення результатів.

– проекти – активізація євроінтеграційного дискурсу через конференції, семінари, круглі столи, літні школи; опрацювання новітніх підходів і методологій дослідження; створення платформ для обміну знань з метою поширення кращих практик і досвіду; творення нового змісту.

За напрямом діяльності «підтримка асоціацій» підтримку надають: асоціаціям для організації та здійснення їхньої статутної діяльності, якщо вона пов'язана з євроінтеграційними студіями, поширенням інформації про Європейський Союз, сприянням активному громадянству.